

História sviatku

Sviatok povýšenia sv. Kríža je sviatkom úcty ku krížu, na ktorom bol ukrižovaný Ježiš Kristus. Bol zavedený po tom, ako sv. Helena, manželka cisára Konštantína, začala hľadať a aj našla ostatky sv. Kríža na Kalvárii v Jeruzaleme. Pod kalváriou, ktorá bola miestom ukrižovania sa nachádzalo veľa driev, ktoré rímski vojaci hádzali zo skaly pod popravisko. Sv. Helena určila pravosť kríža tak, že prikladala jednotlivé kríže na chorých. A iba pri jednom prichádzalo k uzdravovaniu. Takto ustanovili jeho pravosť. Sv. Helena potom nechala vystaviť baziliku Božieho hrobu, do ktorej tieto ostatky práve v dnešný deň umiestnila. Toto sa udialo vo štvrtom storočí.

V roku 630 sa udiala zaujímavá udalosť, ktorá sa viaže k pozostatkom svätého Kríža. Byzantský cisár Heraklios, po porážke perzského kráľa Chosroa, sa opäť dostal k ostatkom svätého Kríža, ktoré perzský kráľ v roku 616 odviezol z Jeruzalema. Keď sa mala vzácna relikvia znovu umiestniť v bazilike, stala sa udalosť, ktorá sa premietla aj do liturgii na sviatok povýšenia sv. Kríža a dnes sa zachováva na Veľký piatok.

Cisár Heraklios, celý vyzdobený zlatom a drahokamami, sa chystal v procesii prekročiť bránu vedúcu na Kalváriu, ale nešlo to. Čím viac sa usiloval urobiť krok dopredu, tým väčšmi sa cítil ako prikovaný na mieste. Vtedy odkázal biskup Zachariáš cisárovi, že je to preto, lebo Ježiš keď niesol kríž a prekročil prah, išiel bosý, pokorný a nie v triumfe ako cisár. Cisár Heraklios okamžite zvliekol honosné rúcho a bosý, oblečený ako každý iný človek, došiel bez problémov na koniec cesty a dostal sa na miesto, kde mal byť kríž znovu postavený. Toto sa udialo 14. septembra 629. Tento deň sa začal sláviť ako Sviatok Povýšenia sv. Kríža. O niekoľko rokov neskôr mohamedáni ovládli Jeruzalem. Aby sa kríž opäť nedostal do ich rúk, kríž bol prenesený do Carihradu. Tam bol postupne rozdrobený na malé časti a daný ako relikvie do rôznych chrámov.